

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
JOSEPH A. APAP BOLOGNA**

Seduta ta' l-14 ta' Jannar, 2013

Avviz Numru. 636/2004

**Brian Farrugia
vs
Charles Delia**

Il-Qorti

Rat ic-citazzjoni in esami li biha l-attur, wara li ppremetta lli matul l-1999 l-attur ghamel xoghol ta' kostruzzjoni gewwa razzett fil-Qrendi, liema xoghlijiet saru fuq inkarigu tal-konvenut;

Premess illi sal-lum il-konvenut ghadu debitur tal-attur fl-ammont ta' elf u hames mitt lira Maltija (Lm1,500) ghax-xoghol minnu maghmul;

Peress illi l-konvenut debitament interpellat sabiex ihallas is-somma fuq imsemmija baqa' inadempjenti;

Jghid ghalhekk il-konvenut ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex prevja kull dikjarazzjoni li hija mehtiega skont il-ligi;

Kopja Informali ta' Sentenza

1. tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur is-somma elf u hames mitt lira Maltija (Lm1,500) bhala hlas ta' xoghol ta' kostruzzjoni li l-attur ghamel fuq l-inkarigu tal-konvenut.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-ittra legali tal-25 ta' April 2000, u bl-imghax legali kontra l-konvenut li huwa min issa ngunt sabiex jidher in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti guramentata mill-attur (fol 3 ibid) u li biha espona bir-rispett:

1. Illi matul l-1999, l-esponent ghamel xoghol ta' kostruzzjoni gewwa razzett fil-Qrendi, liema xogholijiet saru fuq inkarigu tal-konvenut.

2. Illi sal-lum il-konvenut ghadu debitur tal-esponent fl-ammont ta' elf u hames mitt lira Maltija (Lm1,500).

3. Illi l-konvenut debitament interpellat sabiex ihallas is-somma fuq imsemmija baqa' inadempjenti. Sahansitra meta l-esponent talab lill-konvenut sabiex jaghmel il-hlas, dan aggreديه u kkagunalu anke feriti gravi. Ghalhekk kellhom isiru dawn il-proceduri.

Rat il-lista tax-xhieda a fol 4 ibid.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-istess konvenut (fol 8 ibid) u li biha eccepuxxa bir-rispett :

1. Illi in linea preliminari l-gudizzju mhux integru.

2. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi l-ammont pretiz mill-attur mhux dovut.

3. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, u fi kwalunkwe kaz, l-attur ghandu qabel xejn jispecifica ghal-liema xogholijiet qieghed jippretendi s-somma pretiza fic-citazzjoni.

Kopja Informali ta' Sentenza

4. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, u fi kwalunkwe kaz, ix-xogholijiet in kwistjoni ma sarux skont is-sengha u l-arti.

5. Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti guramentata mill-konvenut (a fol 9 ibid) u li biha espona bir-rispett:

1. Illi in linea preliminari l-gudizzju mhux integru.

2. Illi fil-meritu t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante lli l-ammont pretiz mill-attur mhux dovut.

3. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, u fi kwalunkwe kaz, l-attur ghandu qabel xejn jispecifica ghal-liema xogholijiet qieghed jippretendi s-somma pretiza fic-citazzjoni.

4. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, u fi kwalunkwe kaz, ix-xogholijiet in kwistjoni ma sarux skont is-sengha u l-arti.

Rat il-lista tax-xhieda a fol 10 ibid.

Rat l-atti kollha tal-kawza speċjalment il-verbal a fol 13.

Rat in-nota tal-istess konvenut sabiex dan jipprevalixxi ruhu mill-Artikolu 34 tal-Att numru IX tal-2004 (fol 73 ibid) kif ukoll id-digriet relattiv moghti fil-8 ta' Novembru 2004 (fol 74 ibid) oltre l-verbal tas-seduta tad-29 ta' Mejju 2001 (fol 17 ibid) minn fejn jidher li l-konvenut ma kienx qed jinsisti fuq l-ewwel (1) eccezzjoni, hawn fuq citata.

Semghet it-trattazzjoni.

Ikkunsidrat.

Illi l-attur, fl-"affidavit " sottomess minnu u li jinsab a fol 21 sa fol 24 tal-atti, spjega li l-konvenut inkarigah sabiex ikahhal u jbajjad razzett kollu kif ukoll jpoggi l-"waterproof membrane" fuq il- bejt u jibni pixxina u akwarju, dan tal-

ahhar fl-art tal-kcina oltre xi bicciet zghar ta' xoghol iehor. Ta' dan ix-xoghol, l-attur kien hareg stima hlief ghall-pixxina u ghal dawk il-bicciet zghar imsemmija. L-attur l-ewwel lesta x-xoghol ta' tibjid u tikhil u fil-fatt dwar dan ma kien hemm ebda lment u thallas. Sussegwentement kien pogga l-imsemmi "membrane" u anke ta' dan ix-xoghol kien thallas. Inltre kien lesta dak li hu sejjah "backwash" tal-pixxina kif ukoll tal-akwarju msemmi. Ghalhekk kien beda dak li kien jirreferi ghall-pixxina propja. L-attur qal ukoll li hu kien jixtri u jhallas hu stess il-materjal mehtieg u ghall-bidu, hu kien jaghti l-ircevuti lill-konvenut, li kien jhallsu mmedjatament. Pero' wara li tlesta l-"membrane", avolja kien itih l-ircevuti, il-konvenut ma baqax ihallas tal-materjal u meta hu, l-attur, kien talbu l-hlas, dan kien wiegbu li ser jithallas meta jigi kompletat ix-xoghol kollu. Fl-istess perjodu, il-konvenut kien ilmenta mieghu li l-istess "membrane" kienet bdiet tinqala' minn postha u avolja kien cert li wahhlu sew, l-attur accetta li dan jinbidel kollu izda l-konvenut rega' ghamel l-istess ilment. Ghalhekk hu u l-konvenut kienu, flimkien marru jaraw l-istess "membrane" u l-attur kien ra granpun fuq il-hajt u l-konvenut kien qallu li l-istess granpun, kien juzah sabiex "... gbidt il-'membrane' bih". Minhabba hekk, hu kien irrabja peress li "... il-konvenut stess kien ikkonfermali li l-'membrane' ... kien hu stess li kien qed jaqilghu". Ghalhekk l-attur hawnhekk isostni li hu u l-konvenut ftehmli li hu ma jkomplix ix-xoghol u gie mitlub sabiex johrog kont tax-xoghol "... li ghamilt sa dak in-nhar u li ma kontx ghadni thallast ghalih". Meta kien tah il-kont, il-konvenut kien accetta li jhallsu izda wara dan kien ilmenta li kien eccessiv avolja l-attur sostna li seta' jaghmel il-verifika mal-ircevuti li kien di gja ta lill-konvenut (ara fol 24 ibid). In kontroesami (fol 59 et seq ibid) hu kkonferma li kien ghamel "... hafna xoghol iehor fid-dar tal-konvenut" inkluz tibjid fis-saqaf kif ukoll fil-"backwash" tal-pixxina u dan ghal madwar tliet xhur. Inltre dwar xoghol iehor li kien dam madwar sentejn sabiex jaghmlu, hu kien thallas. Hawnhekk semma li in rigward xoghol ta' tikhil u tibjid hu ma kienx qed jippretendi xi hlas f'din il-kawza ghax kien thallas Lm500 (hames mitt lira Maltin). Dwar dan il-hlas, hu ma kienx irilaxxa l-ebda ircevuta izda kien ta l-ircevuti

lill-konvenut in kwistjoni ma' materjal li l-attur kien xtara (ara d-dokument a fol 24 ibid).

Dwar perit hu semma li kien gie xi darba jew darbtejn "... l-assistent perit" inkarigat mix-xogholijiet u dan qatt ma kien immarka li t-tikhil ma kienx qed isir skont is-sengha jew "... b'mod hazin". In rigward il-'membrane', l-attur kien insista li din kienet tpoggiet b'mod tajjeb izda l-konvenut ma kienx tal-istess opinjoni u ghalhekk giet maqtugha u tpoggiet mill-gdid izda xorta wahda l-konvenut ma kienx kuntent. Pero' l-attur qal ukoll li hu kien thallas ghal dan ix-xoghol u ma kienx qed jippretendi xi hlas ghalih. Ghalhekk hu kien jippretendi hlas ghax-xoghol li kien ghamel fl-imsemmi "backwash", il-bini ta' akwarju u l-pixxina (ara l-imsemmi dokument a fol 24 ibid) u dwar dan ix-xoghol, qatt ma kellu lment mill-"assistant perit". (ara wkoll ix-xhieda ta' Joseph Farrugia missier l-attur fl-'affidavit' a fol 26 ibid u li ghen lill-ibnu fix-xoghol in esami, ta' Michelle Farrugia imparentata bi zwiieg mal-attur fl-affidavit a fol 27 u li qalet li l-konvenut kien dejjem jfahhar ix-xoghol li kien qed isir mill-attur u ta' Rosina Attard li xehdet dwar Grezzju Zammit (ara "infra") u l-assistent socjali li dan jircievi oltre li rregistra ghax-xoghol),

Illi dwar Grezzju Zammit (fol 164, 167 u fol 176 et seq ibid), dan xehed li hu jidher li tnejn mir-ritratti annessi a fol 64 ibid, markati CD1 U CD4 . Hu sahaq li l-konvenut kien inkarigat sabiex jirrimedja ghax-xoghol ta' haddiehor fl-imsemmi "aquarium" billi jnehhi l-konkos u jpoggi mill-gdid konkos iehor bil-"fibre" fil-gnub. L-istess "aquarium" ma kellux kisi stante li kien bil-madum. Hu sostna dwar il-konkos li kienet faqqghet ix-xibka tal-konkos impoggi mill-attur. Hu qal li kien ilu jaghmel xoghol bhal dak in esami ghal hafna snin. Sussegwentement hu spjega f'aktar dettal, ix-xoghol li hu ecepixxa, inkluz f'bir (ara wkoll ir-ritratti esebiti mix-xhud a fol 167 ibid).

Ikkunsidrat

Illi l-konvenut (fol 32, fol 108, fol 129 u fol 161 et seq ibid) xehed li wara li l-perit tieghu lesta l-pjanti hu kien inkariga

lill-attur. Dan beda billi ghamel it-tikhil minghajr tibjid u hu kien jhallsu meta kien jispicca mix-xoghol f'kamra. Wara li ghadda xi ftit ta' zmien, induna li t-tikhil kien qed jinqasam. Sussegwentement, l-attur ghamel ix-xoghol fuq il-'membrane' li wara li ghaddew ftit xhur bdiet tinqala' u kif ghamel qabel, fil-kaz tat-tikhil ha l-pariri tal-Perit Salvino J. Camilleri, u dan qal li l-bazi ma kinitx skont is-sengha. Fil-fatt wara li ghadda hafna zmien, l-attur iddecieda li jaqilghu. Il-konvenut cahad li kien hu stess li kien qed jaqla' dan il-'membrane'. Inltre, hu xtaq li jsir 'aquarium' taht il-kcina u l-attur kellu jhaffar l-art u jiksiha bil-konkos. Anke f'dan il-kaz l-istess Perit kien qallu li x-xoghol kien sar hazin. Fil-fatt, in rigward dan ix-xoghol, kien inkariga ragel iehor (probabilment Grezzju Zammit) sabiex jkomplih u meta kien inqala' l-konkos kollu fil-giebja, kien ra hafna li ma kienetx imtliet mill-attur. Dwar ix-xoghol fil-pixxina, il-konvenut sahaq li l-istess Perit kien qallu wkoll li x-xoghol ta' tqattigh biex il-pixxina tiddawwar bil- "bricks" kien ukoll difettuz u ghalhekk kien waqqaf lill-attur milli jkompli x-xoghol. Il-konvenut kompla billi qal li hu kien diga' hallas Lm4000 (erba t'elef lira Maltin) lill-attur meta hu u l-Perit kienu ddecidew flimkien li jwaqqfu lill-attur milli jkompli x-xoghol minhabba li l-istess attur kien inkompetenti. Minhabba hekk hu kellu, kif diga' inghad jinkariga persuna ohra u din kellha tithallas ukoll anke tat-tnehhija tax-xoghol ezegwit b'mod hazin mill-attur u in rigward materjal gdid, fi kliemu stess "kollox doppju". In kontroezami, hu semma li Salvino J. Camilleri li kien tah il-pariri dwar ix-xoghol tal-attur kien jafu "... bhala Perit". Dan kien ghamel id-disinji tad-dar in kwistjoni u kellu ufficju fil-Fgura. Inltre kkonferma li kien inkariga lil Grezzju Zammit sabiex jkompli x-xoghol wara li kien waqqaf lill-attur. Fl-istess kontroezami, il-konvenut ilmenta wkoll dwar dewmien fl-esekuzzjoni tax-xoghol involut da parti tal-attur (ara wkoll ix-xhieda ta' Damien Delia, iben il-konvenut, a fol 36 u fol 111 et seq ibid).

Illi l-"ass. Arkitett" Salvino J. Camilleri (fol 47, fol 50, fol 120, fol 123 u fol 131 et seq ibid) fl-"affidavit" sottomess minnu kkonferma dak li xehed il-konvenut. Fil-fatt, hu kkonferma wkoll li l-fattura mahruga mill-attur kienet fil-fehma tieghu ezagerata. Inltre esprima l-opinjoni li fil-fatt

kien il-konvenut li kien kreditur tal-attur minhabba d-danni li sofra l-istess konvenut (ara wkoll id-dokument a fol 50 ibid intestata "estimate of works ..."). In kontroezami hu qal li, fil-fatt, ma kienx Perit gradwat imma "... Assistent ta' Perit". Fil-post in kwistjoni kien mar jispezzjona x-xoghol madwar sitt darbiet, bl-ewwel darba xi ftit gimghat wara li kien inbeda jsir ix-xoghol mill-attur u effettivamente kien ra lil dan, f'zewg okkazzjonijiet. Hawn hu semma difetti li ra fil-"membrane" u f'"shutter" ghal konkos li kien ceda. Inoltre l-konvenut kien qal kemm kien thallas l-attur u fuq din l-informazzjoni hu kien esprima l-opinjoni lill-istess konvenut li dak li dak li hallas lill-attur ghax-xoghol li kien diga' sar, kien eccessiv anke in rigward dak mitlub mill-attur dwar "cement". Fl-ahhar nett, hu semma li "... x-xoghol ta' kostruzzjoni ma kontx involut fih ghalhekk ma kontx involut fis-"swimming pool".

Ikkunsidrat

Illi l-Qorti tixtieq tirrileva in forma preliminari, illi f'dan il-kaz ma setax jigi inkarigat espert tekniku "in materia" sabiex jikkostata il-kwalita' tax-xoghol kif ezegwit mill-attur ghas-sempli fatt illi x-xoghol li sar mill-attur kien tnehha ghax allegatament u skont dejjem il-konvenut, ma kienx sar skont l-arti u s-sengha u dan wara li l-konvenut kien waqqaf lill-attur milli jkompli l-istess xoghol.

Illi fuq dan il-punt qed jigi rilevat illi kif jinghad mill-Artikolu 1640 (2) tal-Kodici Civili, minn jinkariga persuna jew persuni sabiex jezegwixxu xoghol, b'kuntratt t'appalt, ghandu l-jedd li jxolji unilaterlament il-ftehim bil-kundizzjonijiet li jhallas somma li tigi likwidata in konnessjoni ma' telf ta' qligh oltre tax-xoghol gja ezegwit. Izda l-konvenut ma jidhirx li applica dan l-artikolu u minflok arbitrarjament waqqaf ix-xoghol li kien qed jigi ezegwit mill-attur minhabba dak li gie diga' premiss.

Ikkunsidrat.

L-attur qed jitlob l-ammont mitlub skont kif imnizzel fic-citazzjoni originali u kif elenkat fl-anness Dok AA1 a fol 24 ibid. F'dan l-elenku parti mill-materjal mixtri mill-attur uzat

fil-post, imhallas minnu stess minghajr ma' thallas mill-konvenut. Certament dan l-ammont vis-a-vis il-materjal ghandu jithallas mill-attur dwar l-ammont hemm imnizzel bhala "labour " il-konvenut jikkontendi li ta' dan m'ghandux jhallas lill-attur minhabba xoghol ezegwit hazin. Dwar dan jigi ripetut illi din il-Qorti ma kienetx f'pozizzjoni li taghmel il-verifiki necessarji, permezz ta' espert tekniku imparzjali u thoss li ma tistax tistrieħ fuq dak li xehed il-konvenut kif ukoll l-"assistant perit " imsemmi u Grezzju Zammit. Kien ikun opportun illi l-istess konvenut jagixxi "per azione" billi jintavola hu stess sabiex jigi hu stess li jixxolji l-appalt minhabba xoghol ezegwit mill-attur mhux skont l-arti u s-sengha. Ghalhekk dak li allega l-konvenut ma jistax jigi kkunsiderat, tenut kont li l-attur ta verzjoni tal-fatti differenti u konflingjenti minn dik tal-konvenut dwar il-ghala ma kompliex ix-xoghol cjoe' ftehim bonarju bejniethom stess.

Ikkunsidrat

Illi ghalhekk it-talba atturi ghandha tigi akkolta minhabba dak premess. Ghal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talbiet attrici u tikkundanna lill-konvenut sabiex jhallas lill-attur is-somma ta Lm1500 (elf u hames mitt lira Maltin) ossija €3494.06 (tliet t'elef, erba' mija erbgha u disghin ewro u sitt centezmi) bl-imghax legali mid-data tal-lum stess, stante li mill-provi ma jidhirx car meta l-attur kien twaqqaf milli jkompli x-xoghol, sad-data tal-pagament effettiv kif ukoll l-ispejjez kollha inkluzi dawk tal-ittra legali tal-25 t'April 2000.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----